

Druga domača naloga pri predmetu Proseminar B (2014)

Rešitve nalog oddajte do **ponedeljka, 30. 6. 2014** v elektronski obliki na spletni učilnici. Datoteka naj bo tipa pdf, lahko je tudi skeniran rokopis. Naloge lahko zagovarjate po dogovoru tudi pred rokom oddaje, lahko pa tudi jeseni, a le do konca jesenskega izpitnega obdobja.

1. Naj bo A celostno polje in $\mathcal{S}$ množica zaporedij s končnim nosilcem, torej

$$\mathcal{S} = \{(a_0, a_1, a_2, \dots); a_i \in A, i = 0, 1, \dots\},$$

kjer je samo končno mnogo elementov a_i različnih od 0 (z 0 bomo označevali tako nevtralni element za seštevanje v A , kot tudi 0 kot naravno število). Obstaja torej $n \in \mathbb{N}$ (k naravnim številom štejemo tudi 0), da je $a_j = 0$ za vsak $j \geq n$. Množico $\mathcal{S}$ opremimo z operacijama seštevanja $+$ in množenja $\cdot$ v skladu z naslednjo definicijo.

DEFINICIJA 1 Za $P = (a_0, a_1, \dots)$ in $Q = (b_0, b_1, \dots)$ iz $\mathcal{S}$ naj bo

$$P + Q = (a_0 + b_0, a_1 + b_1, \dots),$$

$$P \cdot Q = (a_0 b_0, a_0 b_1 + a_1 b_0, \dots, a_0 b_i + a_1 b_{i-1} + \dots + a_i b_0, \dots),$$

kjer sta seštevanje in množenje na desni strani definirana v kolobarju A . Dokažite, da je $(\mathcal{S}, +, \cdot)$ kolobar.

2. Naj bo $X = (0, 1, 0, \dots) \in \mathcal{S}$. Dokažite, da v kolobarju $(\mathcal{S}, +, \cdot)$ velja:

- $X^n = (\underbrace{0, 0, \dots, 0}_{n-\text{krat}}, 1, 0, \dots), n \in \mathbb{N}$.
- Naj bo $a \in A$. V kolobarju $(\mathcal{S}, +, \cdot)$ element a enačimo z $(a, 0, \dots)$. Dokažite, da je

$$(X + a)^n = \sum_{j=0}^n \binom{n}{j} a^j X^{n-j}, \quad n \in \mathbb{N}.$$

3. Naj bo $P \in \mathbb{Q}[X]$ tak polinom, da je $P(X^2 + 1)$ ničelni polinom. Dokažite, da je P ničelni polinom.

4. Descartesovo pravilo predznakov se da v nekaterih primerih bistveno izboljšati. Velja naslednji izrek.

IZREK 1 *Naj bo $p(x) = a_0 + a_1 x + \dots + a_n x^n$ polinom z realnimi koeficienti. Definirajmo koeficiente $A_j := a_0 + a_1 + \dots + a_j$, $j = 0, 1, \dots, n$.*

Če je $A_n = 0$, potem je število pozitivnih ničel polinoma p omejeno z $V(A_0, A_1, \dots, A_n) + 1$, kjer je $V(A_0, A_1, \dots, A_n)$ število sprememb predznaka v zaporedju $(A_j)_{j=0}^n$.

- Uporabite zgornji izrek in določite natančno število pozitivnih ničel polinoma $p(x) = 2x^{12} - x^{10} + x^9 - 2x^8 - 2x^5 + x^3 - x + 2$.
- Dokažite, da je vedno $V(A_0, A_1, \dots, A_n) \leq V(a_0, a_1, \dots, a_n)$, v primeru, ko je $A_n = 0$, pa je $V(a_0, a_1, \dots, a_n) - V(A_0, A_1, \dots, A_n)$ liho število.
- Dokažite zgornji izrek.

5. Dan je polinom

$$p_n(x) = x^n - \sum_{j=0}^{n-1} x^j, \quad n \geq 2.$$

Označimo z σ_n njegovo najmanjšo pozitivno ničlo. Dokažite, da σ_n vedno obstaja in zanjo velja $1 < \sigma_n < 2$. Nato dokažite enakost

$$\lim_{n \rightarrow \infty} \sigma_n = 2.$$

Uspešno reševanje vam želim!

Emil Žagar